

Glen Cook
NIŪRŪS LAIKAI
Fantastinis romanas

“Aš Murgenas, Juodosios Gvardijos vėliavnešys, nors ir susitepęs gėdos dėme: tai aš praradau vėliavą mūšyje. Man dabar šit ir tenka rašyti neoficialius Metraščius, kadangi Kranklys žuvęs, Vienaakis nesiteikia vargintis, o iš visų likusių, ko gero, niekas nė nemoka nei skaityti, nei rašyti. Be to, Kranklys ir mokė mane, ruošė savo įpėdiniu. Tad ir ėmiausi šio darbo net be oficialaus palaiminimo.”

Taip rašo Murgenas, vienas seniausių Juodosios Gvardijos veteranų. Gvardija užėmė Dežagorą, svarbiausią Šešėlių Šeiminkų tvirtovę, ir stengiasi ją išlaikyti. Tačiau jau atslenka Kaukolių Metai, todėl sukilo visokiausi gaivalai, demonai bei senoviniai dievai. Juodosios Gvardijos vadas, matyt, jų apsėstas netenka proto. Vienintelis Murgenas, kad ir užvaldytas neaiškių Tamsos Būtybių ir retsykais prasmegdamas laiko bedugnėje, galų gale pradeda suprasti Tamsybių planą, kuriame ir žmonės, ir dievai tėra bejėgės marionetės...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
362 tomas. Serija įkurta 1990m.

Glen Cook - BLEAK SEASONS

New York, TOR, 1997

Copyright © by Glen Cook, 1996

Cover art copyright © Clyde Caldwell, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2006

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

ĮŽANGA

Juodoji Gvardija paskutinioji iš Laisvųjų Kato-
varo gvardijų, jos istorija siekia tūkstantme-
čius. Nesuskaičiuojami jos žygdarbiai bei
skaudūs pralaimėjimai kruopščiai aprašomi
Metraščiuose. Tuo metu, kai po keturis šimtus
metų trukusio įkalinimo iš kapo prisikėlė Val-
dovė, metraštininko plunksną perėmė Gvardi-
jos gydytojas Kranklys. Kadaisė Valdovė drau-
ge su savo vyru Viešpačiu ir dešimčia ištiki-
miausiųjų pavaldinių, vadinamų Pašvęstaisiais,
visa ką laikė geležiniuose gniaužtuose. Bet
vieną dieną maištininkų generolė moteris,
vardu Baltoji Rožė įveikė juos lemiamame mū-
šyje, tiesa, sunaikinti nepajėgė, bet amžiams
įkalino užkerėtame kape. Ar bent visi tikėjo,
kad amžiams. Tačiau po kelių šimtmečių kuok-
telėjęs burtininkas Bomanzas, įsigeidęs pa-
bendrauti su Valdove, netyčia prikėlė ją iš ka-
po, o drauge ir dešimt Pašvęstųjų, įkalintas
liko tiktai Viešpats. Prisikėlusioji Valdovė nusi-
samdo Juodąją Gvardiją kovai su maištininkais,
kurie tiki, kad Valdovę dar įmanoma sunaikinti,
nes kaip tik šiuo metu kokiam nors vaike
turėtų įsikūnyti atgimusi Baltoji Rožė. Vis dėlto

maištininkams taip ir nepavyksta vaiko surasti, jų kova pasmerkta. Ir tik vienas Varnas aukštos kilmės, bet dėl žmonos išdavystės viską praradęs žmogus, iš nevilties ar dėl kokių kitų paskatų prisijungęs prie Juodosios Gvardijos atpažįsta, jog Baltoji Rožė yra ta pati kurčnebylė mergaitė, kurią jis pats ir išgelbėjo nusiaubtame kaime; Juodosios Gvardijos kariai mergaitę vadino Brangute. Po lemiamo mūšio prie Žavumos, kur buvo sutriuškinti maištininkai, Varnas pasitraukia iš Juodosios Gvardijos; jis iškeliauja drauge su Brangute, kuria rūpinasi ir auklėja tarsi tikras tėvas. Vis dėlto siekdamas sukaupti pinigų būsimajai Baltosios Rožės kovai, Varnas įklimpsta į nešvarius darbus tiekdamas lavonus į Juodąją Pilį tolimajame Kadagio mieste, jis nė nenumano, jog šitaip ruošia kelią Viešpaties prisikėlimui.

Persekiodama maištininkų likučius į Kadagią atsidangina ir Juodoji Gvardija. Tačiau Varnas jau spėjęs nuveikti per daug: dabar Krankliui, burtininkams Vienaakiui ir Goblinui bei visiems kitiems Juodosios Gvardijos kariams teks susiremti jau ne su maištininkais, o su pačiu Viešpačiu. Čia ir baigiasi jų tarnyba Valdovei: pernelyg greitai paaiškėja, kad šioje kovoje Juodoji Gvardija ir bus paaukota. Valdovė įveikia

savo buvusį vyrą, o Juodoji Gvardija vėl lieka be darbdavio. Kariai jau žino: teks pasivyti Varną ir Baltąją Rožę ir tada stoti į kovą su pasauliniu blogiu, kurį įkūnija ir Viešpats, ir Valdovė. Tačiau Varnas taip ir nebesusitinka su buvusiais draugais prieš pat jiems atvykstant, jis absurdiškai žūsta. Į Juodąją Gvardiją grįžta tik Brangutė jau suaugusi Baltoji Rožė. Dabar ir paaiškėja, kur slypi jos jėga ji pati neapdovanota jokiomis magiškomis galiomis, tačiau greta jos neveikia ir jokia kita magija aplink ją susidaro magijos neveikimo zona.

Juodoji Gvardija įsikuria Baimės Lygumoje keistoje vietoje, knibždėte knibždančioje kalbančiais menhyrais, skraidančiais banginiais bei kitais neregėtais padarais. O pačiame baimės Lygumos centre auga Medis Protėvis neįtikėtinai senas medis, sergstintis pasaulį nuo praamžio blogio, glūdinčio gelmėje po jo šaknimis. Baltosios Rožės vadovaujama Juodoji Gvardija vėl turi stoti į kovą su pasaulio blogiu, taigi Medis priima juos į savo teritoriją.

O Viešpats vėl ruošia sau išsivadavimo kelią: pro Pilkapius, kur Viešpats guli užkerėtame kape, tekanti upė vis labiau keičia vagą dar kiek, ir jos vandenys paplaus pačius Pilkapius, šitaip išlaisvindami blogį. Juodoji Gvardija turi

suskubti tam sutrukdyti. Tuo tarpu į Pilkapius atklysta paslaptingas žmogus, vardu Kovas jis dirba pagalbinius darbus Pilkapius saugančiame Sargybos garnizone ir su niekuo nebe drauja, išskyrus vieną jauną kari, vadinamą Ligoniu. Niekas nenumano, kad Kovas tyrinėja Pilkapius, kad jis turi savų planų. Kol vieną dieną jis magišku būdu pasiunčia savo sielą ten, į Viešpaties kapą. Tačiau grįždamas slysteli ir įstringa, nebevaliodamas išsivaduoti. Tiktai jo kūnas lieka gulėti be gyvybės žymių.

Pilkapiuose ir įvyksta lemiamos kautynės: iš reikalo susivienijusios Valdovė ir Baltoji Rožė su Juodąja Gvardija, pasitelkusios pagalbon ir andai Valdovę išlaisvinusį, irgi kape įstrigusį burtininką Bomanzą, stoja į kovą su pačiu Viešpačiu. Juodosios Gvardijos burtininkai išlaisvina ir įstrigusią Kovo sielą; netrunka paaiškėti, kad Kovastas pats senasis Varnas, tik suvaidinęs savo mirtį ir pasivadinęs kitu vardu. Varnas tąsyk pabėgo nuo Brangutės, neištvėręs minties, kad juodu galbūt vienas kitą myli.

Nors neišvengta nepaprastai didelių nuostolių, Viešpatį vis dėlto pavyksta įveikti: jo kūnas sudeginamas, o juoda siela įkalinama sidabriniam smaike, kuris įkalamas į Medžio

Protėvio ūglio kamieną Medis Protėvis, Kranklio prašymu, specialiai tam reikalui išaugino sūnų. Tačiau Juodoji Gvardija išžudyta. Ir Baltoji Rožė, ir Valdovė praradusios savo galias. Kranklys su išlikusia saujele saviškių iš viso septyni leidžiasi kelionėn į Katovarą: Juodosios Gvardijos priesakai reikalauja, kad Gvardiją sunaikinus ten būtų gražinti Metraščiai. Brangutė ir burtininkas Tylenis nusprendžia atskirti ir traukti savo keliu. Lieka Varnas, kuriam Brangutė taip ir neatleido už tai, kad šitaip ją apgavo, kad pametė apsimesęs žuvusiu. Veltui jis dar mėgino suvaidinti didvyrį, puldamas bejėgę likusią Valdovę strėlės šūviu buvusį draugą sulaikė Kranklys. Varnas lieka vienas tik su ištikimuoju Sargybos kareiviu Ligoniu. Atrodo, kad Juodajai Gvardijai jau nebelemta atgimti...

Apgailėtini Juodosios Gvardijos likučiai iškeliauja į Pietus. Jų vos septyni: vis dar kapitonu tituluojamas Kranklys, Valdovė, abu nelabai kam tikę, nuolat tarpusavyje besiniaujantys burtininkai Vienaakis ir Goblinas, du neišskiriamai bičiuliai Turkas ir Hagopas bei vėliavnešys Murgenas.

Varnas, likęs vienas, tik su buvusiu kareiviu Ligoniu, nugrimzta į visišką neviltį. Atrodo,

jam eiti visiškai nebėra kur: įstrigęs Oare, buvęs kietas vyrukas greitai virsta pašvinkusiu girtuokliu. Bet tai tęsiasi neilgai. Blogis nesnaudžia.

Vienas iš galingiausių buvusiųjų Valdovės Pašvęstųjų, Šlubis, ir šįsyk galutinai nežuvo liko jo galva. Parsibastęs į Pilkapius Rupūžgalvis Šuo ją išsikasa; pasitelkęs andainykštės galios likučius, Šlubis sugeba pajungti savo valiai vietinius šamanus, įgyja šiokią tokią kūną, ima telkti armiją. Jis visiškai išprotėjęs ir pasiryžęs šluoti nuo žemės paviršiaus viską, kas pasipins jo kelyje. Šlubio prisikėlimą užjunta du žmonės: Varnas ir burtininkas Bomanzas tas pats, kuris kadaise per neapdairumą prikėlė Viešpatį, tas pats, kuris lemiamame mūšyje padėjo jį įveikti. Ir vienas, ir kitas skubiai nešdinasi iš Oaro: Varnas su Ligoniu vytis Kranklio, burtininkas Bomanzas Baltosios Rožės. Tačiau Kranklio Varnas nebepavys. Užtat susidurs su Šlubį persekiojančia Baltosios Rožės tos pačios Brangutės draugija. Medis Pranašas aprūpina Brangutę visomis savo galiomis, taip pat ir skraidančiais banginiais bei kitais Baimės Lygumos padarais, idant būtų įveiktas Šlubis. Bet netrukus paaiškėja, kad netgi Šlubis ne pati didžiausia gresianti pragaištis.

Ketvertas ne itin protingų, užtat gudrių Oaro apsuksuolių subrandina planą. Jie, kaip ir daugelis, girdėję apie sidabrinį smaigą, žino, jog tai ne visai paprastas daikčiukas, tad nutaria jį pavogti ir paskui už padorią kainą parduoti kokiam nors burtininkui. Kad ir keista, jiems pasiseka: padegę Medžio protėvio sūnų, jie pasisavina smaigą nė nenutuokdami, kokį pragaištingą katilą tuo užvirs. Medžio ūglis buvo dar per jaunas, kad laiku sureaguotų į pavojų, o paskui labai negreitai atsigauna nuo liepsnų sukulto skausmo ir gerokai pasivėlina pranešti tėvui apie nelaimę.

Kai žinia apie dingusį smaigą pasklinda, atgal į Oarą skuba visi, kas gali: ir Baltoji Rožė su visa savo palyda, taip pat ir su Varnu, su kuriuo vis dar nesišneka, ir Šlubis, suuodęs būdą užvaldyti visą pasaulį. Nesnaudžia ir burtininkės dvynės, atsibasčiusios į Oarą anksčiau ir taip pat svajojančios pasinaudoti smaigo galia. Visa bėda, kad niekas nežino, kur ketvertas apsuksuolių, iš kurių gyvi liko tik du, o ir tie patys gerokai svylančiais padais, tą smaigą paslėpė.

Galiausiai smaigą vis dėlto pavyksta rasti ir Medžio Protėvio valia įmesti į pragarmę tarp visatų, iš kur jo jau niekas nebeištrauks. Ta-

čiau tai pareikalauja milžiniškų aukų. Smaigas pražudo ir Varną: kaip tik Varnas paskutinis pastveria smaigą nuogu delnu ir akimoju pasiduoda pragaištingai jo galiai. Varnas krinta nuo draugo rankos, kol smaigas nespėjo visiškai jo užvaldyti tiesiog neliko kitos išeities.

Iš tų, kurie atsiskyrė nuo Kranklio, neliko nieko: tiktai Baltoji Rožė ir Ligonis. Tačiau Baltosios Rožės misija baigta: dabar ji tik Brangu-tė, ko gero, auginsianti su Ligoniu bendrus vaikus.

Tuo tarpu Kranklio septyniukė keliauja į Pietus. Pakeliui tai šen, tai ten prie jų prisideda naujų narių, Juodosios Gvardijos būrelis pradeda augti. Pagaliau jie atkeliauja į senovinį Gea-Ksle miestą, kur prie jų netikėtai prisijungia Mogabos vadovaujamų nerų būrys. Paaiškėja, kad nerai andainykštės, prieš šimtmečius į priešingą pusę traukusios Juodosios Gvardijos palikuonys, išsaugoję daugelį, netgi dabartinės Gvardijos jau pamirštų, tradicijų, be abejo, žinantys apie šventąją misiją grįžti į Katovarą ir trokštantys prie jos prisijungti.

Apie Juodosios Gvardijos istoriją ne viską žino net Kranklys, nors ir labai įdėmiai skaitė Metraščius mat pirmosios Metraščių knygos negrįžtamai prarastos. Jis nežino, kokia Juodoji

Gvardija buvo kadaise, nežino ir kas yra tas Katovaras, netgi kur jis yra nutuokia tik miglotai. Žinia apie keliaujančią Gvardiją skrieja į Pietus greičiau už pačią Gvardiją ji pasiekia ir Taljosą, Pietų miestą, kurį valdo princas Prahbrindradas Drahas (pats, ko gero, valdomas savo sesers Radišos). Rūmų burtininkas Dūmas žino, kas Juodoji Gvardija buvo kadaise, tad paniškai išsigąsta jos artėjimo. Nors Taljosui Gvardijos pagalba verkiant reikalinga: miestas jau daugiau nei šimtmetį gyveno taikiai, bet dabar, piečiau jų, visą kraštą užgrobė Šešėlių Šeimininkai, išžudė arba vergais pavertė gyventojus. Tiktai tarpusavio nesutarimai sutrukdė jiems įžengti ir į Taljosą, bet visiems aišku, kad šis atokvėpis laikinas. Tad Radiša Drah, pasitelkusi trejetą nežinia iš kur atsibasčiusių, bet jau spėjusių Taljose šaknis suleisti atvykėlių, surezga planą pasisamdyti Juodąją Gvardiją kovai su Šešėlių Šeimininkais pati Juodoji Gvardija irgi neturi kitos išeities, nes kelias į Katovarą eina būtent per Šešėlių kraštus. Kol atkeliauja į Taljosą, jie patiria ne vieną nuotykių, susiduria netgi su kai kuriais senųjų laikų Pašvęstaisiais, kuriuos laikė kada žuvusiais.

Pats galingiausias, bet ir labiausiai išprotėjęs

iš keturių Šešėlių Šeiminkų yra Ilgasis Šešėlis, įsikūręs pietuose dunksančioje tvirtovėje, kurią vadina Apžvalga. Jis neprisideda prie bendros kovos, ir Juodajai Gvardijai pavyksta laimėti mūšį prie Gojos brastos, persikelti per Didžiąją upę į Šešėlių kraštus ir net užimti Dežagoro miestą, kurį Šešėlių Šeiminkai pervadino Audropoliu. Tačiau mūšis prie Dežagoro kainuoja labai brangiai: vėliavnešio Murgeno ir pačios Valdovės akivaizdoje pašaukiamas Kranklys po to jie dar ilgai laikys jį žuvusiu, o Dežagore Gvardija įstringa: Mogabos būriui, daliai Taljoso kariuomenės ir keliems seniesiems Juodosios Gvardijos nariams pavyksta prasibrauti į miestą, bet jie atsiduria spąstuose: šešėliečių armijos apsuptyje.

Valdovė, per stebuklą išgyvenusi mūšį prie Dežagoro, perima žuvusio Kranklio pareigas: dabar ji imasi iš nieko vėl lipdyti Juodąją Gvardiją, ji rašo ir Metraščius, kad tradicija nenutrūktų. Rinkdama žmones, ji susiduria su Apgavikais, kitaip dar vadinamais Smaugikais paslaptingo, uždrausto deivės Kinos kulto nariais. Apgavikai garbina mirties deivę Kiną, žudo jos garbei ir laukia neišvengiamai užslinksiančių Kaukolių Metų. Valdovė jiems tarptum Kinos įsikūnijimas, tad vienas svarbiau-

siųjų jų džamadary, Narajanas, stoja tarnauti Valdovei, siekdamas prikaltinti dalyvauti Apgavikų apeigose ir įšventinti. Valdovė net nenutuokia, kad po vienintelės meilės nakties su Krankliu jos iščiose užsimezgė gyvybė ir kad Apgavikų tikslas atiduoti Kinai ne ją pačią, o jos dar negimusią dukterį.

Nors daugelis savo akimis matė, kaip Kranklį prie Dežagoro pervėrė strėlė, Kranklys anaip-tol nežuvo. Jį tyčia pašovė Sielagaudė, tikra Valdovės sesuo, sena konkurentė, irgi kadai laikyta žuvusia. Puoselėdama savus tikslus, Sielagaudė Kranklį pagrobė ir išgydė, mainais pareikalavusi pritvirtinti kitados nukirstą galvą. Sielagaudė siekė ir valdžios, ir Kranklio meilės, o labiausiai įskaudinti seserį. Tačiau besismagindama persistengė: vykdydamas Ilgojo Šešėlio įsakymą, Staugūnas turi pagrobti Valdovę, bet apsirikęs pačiumpa Sielagaudę, tuo pačiu netyčia grąžindamas laisvę Krankliui. Valdovė sužino, kad Kranklys gyvas, bet susitikti jiems kol kas nepavyksta: liūčių sezonas užklumpa juos skirtingose Didžiosios upės pusėse, o norint brastomis persikelti į kitą krantą, tenka laukti sausros, kol nulsūgs vanduo....